

Còmic | Josep Gálvez

Fragment d'una de les pàgines de 'Put a fábrica', còmic dibuixat per Efix i basat en una novel·la de Levaray

Diuen que el treball dignifica

L'instable equilibri del mercat de la historieta entre una demanda creixent però limitada i la profusió de novetats, majoritàriament importades, permet per ara incrementar la diversificació temàtica i la incorporació de nous subjectes narratius. És el cas de *Put a fábrica*, adaptació al còmic d'una novel·la del francès Jean-Pierre Levaray sobre la seva experiència com a obrer d'una fàbrica de la petroquímica Total.

Més enllà de la postura ideològica del protagonista i autor, les disset narracions que formen el llibre testimonien que allò de l'alienació del

treball assalariat continua sent una realitat inevitable. Són petites històries sobre la condemna de la repetició de pautes i comportaments sense interès de certes feines, la distància entre assalariats i direcció, com afecten els torns a la vida privada, la tensió contínua provocada per l'amenaça (que molts cops passa) d'accidents laborals mortals... Són anècdotes de supervivència existencial impregnades per la sensació de derrota, d'aïllades i frus-

trades rebel·lions individuals, però també d'espòriques revoltes i de recuperació del control sobre la seva vida laboral en els temps excepcionals de les vagues.

Efix, un dibuixant desconegut entre nosaltres, fa una tasca molt efectiva en l'adaptació historietística, tant en el pla narratiu d'utilització de la pàgina com en el gràfic, en què la síntesi de caricatura i tractament del blanc i negre es complementa amb tocs imaginatius com els que utilitza a *Alarma*. D'aquesta manera aconsegueix recrear l'atmosfera de la fàbrica, així com reflectir la relació individu-col·lectiu d'aquest microcosmos proletari.*

Put a fábrica

Efix i Levaray
La Oveja Roja
Torrejón de Ardoz,
2008
Preu: 14,50 euros
Pàgines: 144

EL POEMA

Mireu-me bé, sóc jo

Susanna Lliberós
Vila-real, 1973

Títol poemari: Cel·les
Editorial: Viena

Mireu-me bé, sóc jo:
qui escup i qui complau
qui crida i calla i pensa
i es fa cendra.
Qui recela i confia
i trau les dents
i amb ungles arrapa
la insistència.
Qui menteix i enamora
qui diu la veritat i recula

i s'afona.
Qui s'està quiet i plora
i reviu, denuncia
i udola.
Mireu-me bé, sóc jo:
poema que ara escau
o que redola
que agafes o esmicoles
i a una altra cosa...

AMBAQUELLA ALEGRIA

EVA PIQUER

La música del tac-tac-tac

L'atzar (disfressat d'un maleït bacteri amb ganes de complicar-nos la vida) m'impedeix assistir a la roda de premsa de Paul Auster, tal com tenia previst. M'he de conformar a llegir-ne les cròniques que en publiquen l'endemà els diaris, i a veure'n el vídeo que ha penjat Vilaweb. Mala sort. Una mala sort molt relativa, però: l'autèntic infortuni seria que la infecció s'hagués escampat com un rumor. O com un tumor tossut, dels que no desapareixen ni que els matin. Veure el meu ídol en directe només era un caprici, tenint en compte que l'entrevista que en va publicar l'endemà aquest diari no l'havia d'escriure jo.

En canvi, sí que em toca a mi donar forma a aquest article sabatí. I em costa. Perquè l'estafilococ dels nassos em té reclosa en una habitació on no hi ha ordinador ni internet ni res que s'hi assembla. Sense teclat, sense pantalla i sense accés al Google em sento castrada. No sé si en sabré, d'escriure a mà com a la prehistòria. Com quan era petita, vull dir. Llavors amb un full i un boli en tenia prou. Ara necessito un trasto amb processador i memòria (Apple, si pot ser, amb permís de Bill Gates) i una connexió ADSL, com més ràpida millor. El progrés ens ha fet inútils, mira que bé.

Paul Auster explica que escriu a mà, en llibretes de quadrets com les que fa servir per prendre notes l'Ada Castells (jo m'inclino per les de fulls blancs de la marca Winsor & Newton), i després passa el text a màquina. "M'agrada sentir la resistència de les tecles, per mi és com tocar el piano". Suposo que el mestre de Brooklyn encara és fidel a la seva Olympia, la protagonista del llibre *Història de la meua màquina d'escriure* (Edicions 62). Tant com el nostre Espinàs és fidel a la seva Olivetti. Una Olivetti Studio 46, que regala a l'escriptor el soroll del seu ofici. Tac-tac, tac, tac-tac-tac-tac. Ves que no sigui aquesta, la música de l'atzar.*

